

Byla C-700/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2021 m. lapkričio 22 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Corte costituzionale (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. lapkričio 18 d.

Ieškovas:

O.G.

Įstojusi į bylą šalis:

Presidente del Consiglio dei Ministri

Pagrindinės bylos dalykas

Nagrinėjamos bylos faktinių aplinkybių klostymosi metu galiojusios redakcijos 2005 m. balandžio 22 d. *Legge n. 69* (Įstatymas Nr. 69) 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punkto konstitucingumo vertinimo procesas, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme inicijavo *Corte d'appello di Bologna* (Bolonijos apeliacinis teismas, Italija) ir kuris susijęs su Europos arešto orderio (toliau – EAO), išduoto dėl Italijoje nuolat gyvenančio trečiosios šalies piliečio, vykdymu.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Italijos teisės aktų, susijusių su neprivalomo EAO nevykdymo pagrindais (tiek, kiek pagal juos vykdančiosios teisminės institucijos negali atsisakyti perduoti trečiųjų šalių piliečių, kurie gyvena arba yra Italijoje), suderinamumas su Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR 4 straipsnio 6 punktu, siejamu su to paties sprendimo 1 straipsnio 3 dalimi ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 straipsniu.

Prejudiciniai klausimai

a) Ar pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 4 straipsnio 6 punktą, aiškinamą atsižvelgiant į šio Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (Chartija) 7 straipsnį, draudžiamas toks teisinis reglamentavimas, kaip antai Italijos teisinis reglamentavimas, pagal kurį – vykdant Europos arešto orderio vykdymo procedūrą, kuria siekiama įvykdyti bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo – vykdančiosioms teisminėms institucijoms absoliučiai ir automatiškai draudžiama atsisakyti perduoti trečiųjų šalių piliečius, kurie gyvena arba yra Italijos teritorijoje, neatsižvelgiant į jų ryšius su ja?

b) Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, kokiais kriterijais ir sąlygomis remiantis šie ryšiai turi būti laikomi tokiais svarbiais, kad vykdančioji teisminė institucija privalėtų atsisakyti perduoti asmenį?

Nurodyti Sąjungos teisės aktai

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (toliau – Pagrindų sprendimas): be kita ko, 4 straipsnio 6 punktą, 1 straipsnio 3 dalis ir 5 straipsnio 3 punktą.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 straipsnis.

Nurodytos tarptautinės teisės nuostatos

Europos žmogaus teisių konvencija (toliau – EŽTK): 8 straipsnis.

Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas: 17 straipsnio 1 dalis.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Costituzione (Konstitucija): 2, 3, 11 straipsniai, 27 straipsnio trečia pastraipa ir 117 straipsnio pirma pastraipa.

2005 m. balandžio 22 d. *Legge n. 69 – Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri* (Įstatymas Nr. 69 „Nuostatos, kuriomis vidaus teisė suderinama su 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimu 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos“, toliau – Įstatymas Nr. 69/2005), visų pirma:

- 2019 m. spalio 4 d. *Legge n. 117* (Įstatymas Nr. 117) 6 straipsnio 5 dalies b punktu įterptas 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punktas, pagal kurį EAO vykdančioji Italijos teisminė institucija gali atsisakyti perduoti – kad būtų įvykdyta išduodančiojoje valstybėje narėje paskirta laisvės atėmimo bausmė arba ten priimtas sprendimas dėl įkalinimo – asmenį, kuris yra Italijos pilietis arba kitos Sąjungos valstybės narės pilietis, teisėtai ir faktiškai gyvenantis arba esantis Italijos teritorijoje, jeigu vykdančioji valstybė nurodo, kad bausmė arba teismo sprendimas turi būti vykdomi Italijoje;
- klostantis bylos faktinėms aplinkybėms galiojusios redakcijos 19 straipsnio 1 dalies c punktas, pagal kurį, jeigu asmuo, dėl kurio išduotas EAO, yra Italijos valstybės pilietis ar gyventojas, jo perdavimui – siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą – taikomas reikalavimas, kad apklausus asmenį jis būtų grąžintas vykdančiajai valstybei narei ir ten atliktų išduodančiojoje valstybėje narėje jam skirtą laisvės atėmimo bausmę arba ten būtų įvykdytas sprendimas dėl įkalinimo.

Trumpas faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos aprašymas

- 1 Ieškovas – Moldovos pilietis, nuolat gyvenantis Italijoje, – Rumunijoje priimtu galutiniu sprendimu buvo nuteistas penkerių metų laisvės atėmimo bausme už mokesčių slėpimą ir pajamų mokesčio bei PVM mokėjimui skirtų sumų pasisavinimą, t. y. veikas, kurias padarė nuo 2003 m. rugsėjo mėn. iki 2004 m. balandžio mėn. veikdamas kaip ribotos atsakomybės bendrovės vadovas. 2012 m. vasario 13 d. *Judecătoria Braşov* (Braşovo pirmosios instancijos teismas, Rumunija) dėl jo išdavė EAO, siekdamas, kad jis atliktų bausmę.
- 2 2020 m. liepos 7 d. sprendimu *Corte d'appello di Bologna* (Bolonijos apeliacinis teismas, Italija, toliau – Apeliacinis teismas) nurodė perduoti ieškovą išduodančiajai teisminei institucijai.
- 3 Gavęs suinteresuotojo asmens kasacinį skundą, *Corte di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija) 2020 m. rugsėjo 16 d. panaikino tą sprendimą ir pasiūlė pačiam Apeliaciniam teismui įvertinti galimybę keliais aspektais iškelti Įstatymo Nr. 69/2005 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punkto konstitucingumo klausimus.
- 4 2020 m. spalio 27 d. nutartimi Apeliacinis teismas – konstatavęs, kad ieškovas pateikė pakankamai įrodymų, kad su šeima nuolat būna ir dirba Italijos teritorijoje, kur gyvena su Italijos rezidente, su kuria susilaukė vaiko, kuriam šiuo metu yra dvylika metų, – pateikė minėtus konstitucingumo klausimus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

Esminiai pagrindinę bylą iš esmės nagrinėjančio teismo (*Corte d'appello di Bologna*) argumentai

- 5 Apeliaciniam teismui kyla abejonių dėl Įstatymo Nr. 69/2005 18 straipsnio 1 dalies c punkto atitikties Konstitucijai tiek, kiek juo EAO neprivalomo nevykdymo pagrindas taikomas tik Italijos piliečiams ir kitų valstybių narių piliečiams, jeigu jie teisėtai ir faktiškai gyvena arba būna Italijos teritorijoje, bet netaikomas trečiųjų šalių piliečiams, kurie, nors teisėtai ir faktiškai gyvena ar būna Italijoje ir yra užmezgę reikšmingus stabilius ryšius šioje valstybėje, negali Italijoje atlikti išduodančiojoje valstybėje narėje paskirtos bausmės.
- 6 Taigi minėtu straipsniu, kuriuo į Italijos teisę perkeltas Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktas, buvo nepagrįstai susiaurinta pastarojo straipsnio taikymo sritis, nes jis taikytinas bet kuriam vykdančiojoje valstybėje gyvenančiam ar būnančiam asmeniui.
- 7 Tai prieštarautų nuteistojo resocializacijos tikslui, kuriuo grindžiamas Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktas ir jo 5 straipsnio 3 punktas. Resocializacija turi būti užtikrinta kiekvienam nuteistajam, neatsižvelgiant į pilietybę. Nuteistajam, turinčiam tvirtus šeiminius ir socialinius ryšius Italijoje, skirtos bausmės vykdymas užsienyje taip pat prieštarautų Konstitucijos 27 straipsnio trečioje pastraipoje numatyta bausmės auklėjamajai funkcijai bei šio asmens teisei į privatų ir šeimos gyvenimą.
- 8 Šiuo klausimu Apeliacinis teismas teigia, kad nors sprendimas perkelti Pagrindų sprendimo 4 straipsnyje numatytus EAO neprivalomo nevykdymo pagrindus į vidaus teisę priklauso valstybių narių diskrecijai, jeigu šios valstybės nuspręstų tai daryti, jos privalėtų laikytis šios nuostatos turinio ir negalėtų keisti jos taikymo srities, atsižvelgdamos į asmens pilietybę ar gyvenimo vykdančiojoje valstybėje trukmę.
- 9 Be to, Apeliacinis teismas mano, kad nepagrįsta laikytis skirtingo požiūrio į trečiųjų šalių piliečius, grindžiamo, pirma, Įstatymo Nr. 69/2005 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punktu (EAO vykdymas siekiant įvykdyti bausmę) ir to paties įstatymo 19 straipsnio 1 dalies c punktu (EAO vykdymas siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą). Iš tikrųjų, nors pagal pirmąją nuostatą trečiųjų šalių piliečiams, net ir gyvenantiems Italijoje, neprivalomo atsisakymo perduoti pagrindas netaikomas, antroji nuostata taikoma ir tokiems piliečiams, tad jie turi teisę bausmę, kurią išduodančioji valstybė narė gali skirti po bylos nagrinėjimo, atlikti Italijoje.
- 10 Darytina išvada, kad trečiųjų šalių piliečių neįtraukimas į Įstatymo Nr. 69/2005 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punkto taikymo sritį prieštarautų Konstitucijos 2, 3, 11 straipsniams, 27 straipsnio trečiai pastraipai ir 117 straipsnio pirmai pastraipai, kiek tai susiję su Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktu ir Chartijos 7 straipsniu, EŽTK 8 straipsniu ir Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 17 straipsnio 1 dalimi.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 11 Į bylą įstojęs Ministrų tarybos pirmininkas prašo pripažinti konstitucingumo klausimus nepriimtinais arba nepagrįstais.
- 12 Į bylą įstojusios šalies teigimu, galimybė remtis nagrinėjamu atsisakymo pagrindu ir Sąjungos valstybės narės piliečio (išskyrus trečiųjų šalių piliečius) įsitvirtinimu nacionalinėje teritorijoje, yra glaudžiai susijusi su visomis iš Sąjungos pilietybės kylančiomis teisėmis ir laisvėmis; taigi, kaip matyti ir iš Pagrindų sprendimo parengiamųjų dokumentų, šis atsisakymo Sąjungos piliečio statusu grindžiamas pagrindas taikytinas tikrai valstybių narių piliečiams.
- 13 Be to, Pagrindų sprendimas turi būti aiškinamas atsižvelgiant į bendrąjį sprendimų tarpusavio pripažinimo principą, pagal kurį atsisakymas vykdyti EAO turi būti laikomas to paties orderio vykdymo bendrosios taisyklės išimtimi, o jos taikymo srities negalima apriboti Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktu, kaip jį aiškina Apeliacinis teismas (žr. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Sut*, C-514/17, 28 punktą ir 2009 m. spalio 6 d. Sprendimą *Wolzenburg*, C-123/08). Taigi valstybės narės negali išplėsti atsisakymo vykdyti EAO pagrindų sąrašo, įtraukdamos kitus nei numatytieji Pagrindų sprendime.
- 14 Todėl Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktas buvo teisingai perkeltas Įstatymo Nr. 69/2005 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punktu.
- 15 Įstojusi į bylą šalis taip pat remiasi 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimu *Ruska Federacija*, C-897/19, kuriame Teisingumo Teismas dar kartą patvirtino, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 18 straipsnyje įtvirtintas diskriminacijos dėl pilietybės draudimas netaikomas skirtingam valstybių narių ir trečiųjų šalių piliečių vertinimui ir kad SESV 21 straipsnis, kuriame įtvirtinta teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, netaikomas trečiųjų valstybių piliečiams.
- 16 Įstojusi į bylą šalis taip pat teigia, kad nuteistojo reintegracija nėra tikslas, kurio siekiama būtent Pagrindų sprendimu 2002/584; tačiau jis yra nustatytas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje (toliau – Pamatinis sprendimas 2008/909/TVR).
- 17 Dėl skirtingo požiūrio į trečiųjų šalių piliečius, grindžiamo, pirma, Įstatymo Nr. 69/2005 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punktu ir, antra, šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalies c punktu, pažymėtina, kad jis nėra nepagrįstas, nes procesinio arešto orderio tikslas būtų kitoks: juo būtų siekiama sumažinti už akių *in absentia* vykdomų teismo procesų skaičių.
- 18 Bet kuriuo atveju aptariamose Sąjungos teisės nuostatose ir pirmiau paminėtose Italijos teisės nuostatose numatyta gyvenamosios vietos sąvoka turi būti aiškinama

taip, kad ji apima tikrai Italijos piliečius ir kitų Sąjungos valstybių narių piliečius, teisėtai ir faktiškai gyvenančius Italijoje, todėl šių nuostatų taikymo sritis sutampa.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia Apeliacinio teismo jam pateiktų su konstitucingumu susijusių klausimų svarbą, nes juos pripažinus pagrįstais galėtų būti atsisakyta perduoti pareiškėją išduodančiai valstybei narei, taigi jam skirta bausmė turėtų būti vykdoma Italijoje. Bet jeigu šie klausimai būtų pripažinti nepagrįstais, Apeliacinis teismas privalėtų nurodyti perduoti ieškovą.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma nurodo, kad priėmus Apeliacinio teismo nutartį, Įstatymo Nr. 69/2005 18-*bis* straipsnis buvo iš dalies pakeistas 2010 m. vasario 2 d. *Decreto legislativo n. 10* (Įstatyminis dekretas Nr. 10) 15 straipsnio 1 dalimi (toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 10/2010). Naujojo Įstatymo Nr. 69/2005 18-*bis* straipsnio 2 dalimi, kuria buvo pakeistas anksčiau galiojusio 18-*bis* straipsnio 1 dalies c punktas, kiek tai susiję su galimybe atsisakyti perduoti kitos Sąjungos valstybės narės pilietį, kuris teisėtai ir faktiškai gyvena ar būna Italijoje, buvo pridėta sąlyga, pagal kurią šis pilietis privalo bent penkerius metus teisėtai ir faktiškai gyventi ar būti Italijoje. Dėl trečiųjų šalių piliečių niekas nepasikeitė.
- 21 Įstatymo Nr. 69/2005 19 straipsnio 1 dalies c punktas buvo iš dalies pakeistas Įstatyminiu dekretu Nr. 10/2010. Šio 19 straipsnio, taikomo tuo atveju, kai EAO siekiama vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, – kuriame anksčiau buvo numatyta, kad prieš perduodant tiek Italijos, tiek kitų valstybių narių arba trečiųjų valstybių piliečius, gyvenančius arba būnančius Italijoje, turi būti taikoma sąlyga, kad apkaltinamojo nuosprendžio atveju tas asmuo būtų sugrąžintas į Italiją atlikti bausmės – dabartiniame 1 dalies b punkte numatyta, kad ši sąlyga taikoma tikrai perduodant Italijos piliečius ir kitų Sąjungos valstybių narių piliečius, mažiausiai penkerius metus teisėtai ir faktiškai gyvenančius Italijoje.
- 22 Pagrindinėje byloje *ratione temporis* bet kuriuo atveju turi būti taikomi iki šių pakeitimų galioję teisės aktai.
- 23 Dėl 8 punkte nurodyto Apeliacinio teismo teiginio prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jam nepritaria, ir, remdamasis pirmiau minėtu Sprendimu *Wolzenburg* (visų pirma jo 58, 59 ir 62 punktais), pažymi, jog Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad tam tikri valstybių narių nustatyti atsisakymo pagrindų apribojimai yra teisėti. Vis dėlto jis teigia, kad nors nacionalinės teisės aktuose, kuriais perkeliama direktyva, Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkte numatytas neprivalomo atsisakymo pagrindas buvo reglamentuotas pažeidžiant Sąjungos teisės principus ir pagrindines teises, kurie taip pat priminti Pagrindų sprendimo 12 konstatuojamojoje dalyje ir 1 straipsnio 3 dalyje, jie prieštarauja pačiam Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punktui.

- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad aprašyti klausimai dėl Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkto aiškinimo yra susiję su Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dar nenagrinėtu aspektu, t. y. su šios nuostatos ir trečiosios šalies piliečio, dėl kurio išduotas EAO, pagrindinių teisių apsaugos santykiu. Taigi reikia nustatyti, ar ir, galbūt, kokiomis sąlygomis trečiosios šalies pilietis, gyvenantis ar būnantis vykdančiojoje valstybėje, turi pagrindinę teisę nebūti išsiųstas iš pastarosios valstybės teritorijos, kad išduodančiojoje valstybėje atliktų bausmę arba būtų įvykdytas sprendimas dėl įkalinimo.
- 25 Be to, kadangi EAO sritis visiškai suderinta pačiu Pagrindų sprendimu, pagrindinių teisių, galinčių apriboti kitų valstybių narių teismų sprendimų tarpusavio pripažinimo pareigą, apsaugos lygis neišvengiamai yra toks, koks nustatytas Chartijoje ir Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje. Tačiau visiškai suderintose srityse valstybėms narėms draudžiama nustatyti pareigą laikytis būtent nacionalinėje teisėje nustatytų pagrindinių teisių apsaugos standartų, nes tai pakenktų Sąjungos teisės viršenybei, vientisumui ir veiksmingumui (2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Fransson*, C-617/10, 29 punktas ir 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Melloni*, C-399/11, 60 punktas).
- 26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, priminęs savarankiškas asmens, kuris „gyvena“ ir „yra“ vykdančiosios valstybės teritorijoje, sąvokas, kurias Teisingumo Teismas apibrėžė 2008 m. liepos 17 d. Sprendime *Kozłowski*, C-66/08, teigia, kad šioje byloje pateiktuose klausimuose yra naujų aspektų, palyginti su Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl EAO, įtvirtinta minėtuose sprendimuose *Kozłowski* ir *Wolzenburg* arba 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendime *Lopes da Silva Jorge*, C-42/11.
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, jog praeityje yra pareiškęs, kad Italijoje galiojanti tvarka, pagal kurią į nacionalinę teisę perkeltas Pagrindų sprendimas, prieštarauja Konstitucijai, nes joje nenumatyta galimybė atsisakyti perduoti ne tik Italijos pilietį, bet ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietį, teisėtai ir faktiškai gyvenantį ar esantį Italijos teritorijoje, siekiant, kad jis laisvės atėmimo bausmę atliktų Italijoje.
- 28 Dėl nuteistojo asmens socialinės reintegracijos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad „Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 punkte nustatant neprivalomo nevykdymo pagrindą siekta, be kita ko, leisti vykdančiajai teisminei institucijai suteikti ypatingą reikšmę galimybei padidinti prašomo perduoti asmens galimybes socialiai reintegruoti atlikus bausmę, kuri jam paskirta“ (Sprendimai *Kozłowski*, *Wolzenburg* ir *Lopes da Silva Jorge*), taip pat cituojama Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR 9 konstatuojamoji dalis, pagal kurią „[v]ykdančiosios valstybės narės turėtų būti sudarytos geresnės sąlygos nuteistojo socialinei rehabilitacijai. Siekdama įsitikinti, kad vykdančiosios valstybės narės turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos nuteistojo socialinei rehabilitacijai, išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija turėtų atsižvelgti į tokius aspektus, kaip, asmens ryšiai

su vykdančiąja valstybe, ar jis šią vietą laiko svarbia šeimoms, kalbiniu, kultūriniu, socialiniu ar ekonominiu požiūriu arba jis kaip nors susijęs su vykdančiąja valstybe“.

- 29 Pats Teisingumo Teismas neseniai pabrėžė šio Pamatinio sprendimo ir Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR ryšį ir nusprendė, kad „Sąjungos teisės aktų leidėjo numatyta Pagrindų sprendimo 2002/584 ir Pamatinio sprendimo 2008/909 sąsaja turi padėti pasiekti tikslą palengvinti atitinkamo asmens socialinę reintegraciją. Be to, tokia reintegracija suinteresuotas ne tik nuteistasis, bet ir Europos Sąjunga apskritai“ (2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF*, C-314/18, 51 punktą).
- 30 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad kituose Sąjungos norminiuose teisės aktuose, kaip antai 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvoje 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (visų pirma 12 straipsnio 4 dalyje) arba 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyvoje 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą (visų pirma 17 straipsnyje), taip pat numatyta trečiosios šalies piliečio, teisėtai ir faktiškai gyvenančio ar esančio valstybėje narėje, intereso nebūti išsiųstam iš šios valstybės apsauga.
- 31 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) jurisprudencija, susijusia su EŽTK 8 straipsniu. Iš tikrųjų EŽTT vis labiau vertina tokią bausmės funkciją, kaip nuteistojo asmens socialinė reintegracija (2016 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Murray prieš Nyderlandus* 102 punktą; 2015 m. birželio 30 d. Sprendimo *Khoroshenko prieš Rusiją* 121 punktą; 2013 m. liepos 9 d. *Vinter prieš Jungtinę Karalystę* 115 punktą), ir yra nusprendęs, kad laisvės atėmimo bausmės vykdymas toli nuo nuteistojo šeimos gyvenamosios vietos gali lemti EŽTK 8 straipsnio pažeidimą dėl to, kad kalinamam asmeniui ir jo šeimos nariams buvo sunku reguliariai ir dažnai palaikyti ryšius, kurie yra svarbūs atsižvelgiant į reintegracinius bausmės tikslus (2017 m. kovo 7 d. Sprendimo *Polyakova ir kiti prieš Rusiją* 88 punktą). Pastarajame sprendime EŽTT taip pat pabrėžė, kad šie principai patvirtinti 2006 m. sausio 1 d. priimtoje valstybių narių Ministrų Komiteto rekomendacijoje šalims narėms „Dėl Europos kalėjimų taisyklių“ (angl. *European Prison Rules*), kurios 17 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, numatyta, kad kaliniai pagal galimybes turėtų būti paskiriami atlikti bausmę į tas įstaigas, kurios yra arčiau jų gyvenamųjų arba socialinės rehabilitacijos vietų. EŽTT jurisprudencijoje taip pat pabrėžiama, kad sprendimuose, pagal kuriuos užsienietis bet kuriuo atveju turi būti išsiųstas iš valstybės teritorijos, visuomet reikia tinkamai palyginti šio išsiuntimo priežastis ir priešingas priežastis apsaugoti EŽTK 8 straipsniu grindžiamą suinteresuotojo asmens teisę nenutolti nuo vietos, kur jis palaiko didžiausią savo socialinių, darbo, šeimos ir emocinių santykių dalį, ypač jeigu užsienietis yra susituokęs ar turi vaikų valstybėje, iš kurios turėtų būti išsiųstas, juo labiau tuo atveju, jeigu yra gimęs ir augęs toje pačioje valstybėje, nors neįgijo jos pilietybės (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Unuane prieš Jungtinę Karalystę* 72 punktą; 2016 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Kolonja prieš Graikiją* 48 punktą; 2008 m. birželio 23 d. Sprendimo *Maslov prieš Austriją*, 68–

76 punktai; 2006 m. spalio 18 d. Sprendimo *Ûner prieš Nyderlandus* 57 punktas; 2001 m. rugpjūčio 2 d. Sprendimo *Boultif prieš Šveicariją* 48 punktas).

- 32 Kadangi nagrinėjamu atveju, nors ir susijusiu su asmeniu, kuriam šiuo metu netaikoma sulaikymo priemonė, kyla klausimų dėl svarbiausių EAO veikimo aspektų ir prašomas išaiškinimas gali turėti bendrų pasekmių tiek valdžios institucijoms, kurių prašoma bendradarbiauti EAO srityje, tiek ieškomų asmenų teisėms, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo, vadovaujantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsniu, šį prašymą nagrinėti pagal pagreitintą procedūrą.

DARBINIS VERTINIMAS